

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS DÖNEM PROJESİ HAZIRLAMA SÜRECİ

TEMEL İLKELER

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS DÖNEM PROJESİ NEDİR?

Dönem projesi tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin bilimsel yazım kurallarına uygun bir şekilde hazırlanmış olduğu özgün bir bilimsel çalışmadır. Tezsiz yüksek lisans öğrencileri araştırılan ve/veya incelenen bilimsel bir konuyu, bilimsel yazım kurallarına uyararak, bilimsel araştırma raporu biçiminde hazırlar ve dönem projesi olarak danışmanına sunar. Dönem projesi dersi kredisiz olup YT (Yeterli) harf notuyla veya YZ (Yetersiz) harf notuyla değerlendirilir

DÖNEM PROJESİNİN YÜKSEK LİSANS TEZİNDEN FARKI NEDİR?

Dönem projesi tezli yüksek lisansta öğrencinin uzmanlık alanında hazırlanmış olduğu teze her yönüyle benzerdir. Ancak yüksek lisans tezi bir jüri önünde savunulur, dönem projesi ise danışmana sunulur. Dönem projesinin değerlendirilmesinde jüri savunması yoktur.

DÖNEM PROJESİ DANIŞMANI NE ZAMAN ATANIR?

Tezsiz yüksek lisans programında, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı, her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesi dersinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesini veya doktora derecesine sahip bir öğretim görevlisini en geç birinci yarıyılın sonuna kadar ilgili enstitüye önerir ve bu öneri, enstitü yönetim kurulu onayıyla kesinleşir.

DÖNEM PROJESİ KONUSU EN GEÇ NE ZAMAN BELİRLENEREK KESİNLEŞİR?

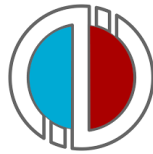
Dönem Projesine kayıt yaptıran öğrenciye dönem başlamadan önce bir danışman öğretim üyesi atanır. Danışman öğretim üyesi tezsiz yüksek lisans öğrencisine dönem projesi hazırlanmasında rehberlik eder. Danışman atandıktan hemen sonra öğrenci danışman öğretim üyesi ile dönem projesi konusu, içeriği ve yöntemi hakkında temasa geçer. Dönem Projesine kayıt yaptıran öğrenciler, ders danışmanının belirlediği tarihe kadar proje konusunu seçmek ve onayını almak zorundadır. Öğrenciler proje konusu belirleyerek danışmana bildirme konusunu geciktirmemeli, dönemin ilk haftalarında proje konusunu belirlemelidir. **Öğrenciler proje konusu belirlemeyi asla dönemin sonlarına bırakmamalıdır!** Proje konusu belirlenmiş olan öğrenci en kısa zamanda bir taslak plan hazırlamalı ve bu plan için de danışmanının onayını almalıdır. Öğrenciler almış oldukları projeye ilgili çalışmalarını hakkında danışmanlarıyla ders oturumları dışında imkan dahilindeyse yüz yüze veya sistem üzerinden mesaj ve/veya e-posta yoluyla sürekli temas etmelidir.

DÖNEM PROJESİ BAŞLIĞI NEDİR?

Proje başlığı projenin adıdır. Proje adı proje geliştikçe değişebilir. Proje başlığı mutlaka araştırma ve geliştirme boyutu içermelidir. Proje başlığı bir ders kitabı adı gibi olmamalıdır. Örneğin “Merkez Bankaları” şeklinde bir proje başlığı çok geniş kapsamlıdır ve bir araştırma boyutu içermemektedir. “Merkez Bankası Politikalarının Enflasyona Etkisinin İncelenmesi” başlığı bilimsel bir araştırma projesi için daha uygundur.

DÖNEM PROJELERİNDE KONU SEÇİMİ NASIL YAPILIR?

- Konu seçimi araştırma sürecinin temel basamağı ve en önemli aşamasıdır. Konu seçiminde gösterilecek titizlik araştırma sürecinin ileri aşamalarındaki birçok sorunu önler.
- Öğrenciler konu seçiminde öncelikle ilgi alanlarına dikkat etmelidir. İlgi duyduğu bir konuyu araştıran öğrencilerin dönem projeleri büyük ihtimalle daha başarılı olacaktır. Öğrenciler bu nedenle konu seçimlerini danışman öğretim üyesinden beklememeli, dönem başında, ilgi duydukları alanlarda hazırlamayı düşündükleri konu başlıklarını danışman öğretim üyeleriyle paylaşmalı ve birlikte değerlendirmelidir.
- Konu seçimi yaparken zamanınıza, o konudaki kaynak zenginliğine ve kaynaklara ulaşabilme imkanlarınıza dikkat ediniz.
- Dönem projesinde öğrencinin savunacağı bir düşüncesi veya hipotezi olmalı ve çalışmasını bu düşüncesini kanıtlamak üzerine kurgulamalıdır. Örneğin projesinde “sosyal medyanın aşırı kullanımının ders başarısını olumsuz etkileyeceği” fikrini ileri süren bir öğrenci bunu kanıtlamaya dönük bir uygulama gerçekleştirmelidir. Öğrenci burada düşüncesini kanıtlamak ve savunmak için kullanacağı en uygun yöntemi seçmelidir. Örneğin bu konuyla ilgili olarak yeterli sayıda öğrenci ile internet üzerinden bir anket yapabileceği gibi bu konuda kendi ürettiği veya farklı kuruluşlardan elde edeceği ücretli veya ücretsiz veriler üzerinden istatistiksel bir analiz yapabilir.
- Dönem projesi mümkün olduğu kadar daha önce çok çalışılmamış özgün bir konuya odaklanmalıdır.
- Çalışılacak konunun bilime katkı yapması, toplumun bir sorununu ele alması ve dönem projesinin bu soruna bilimsel bir çözüm önerisinde bulunması gibi unsurlar dönem projesinin değerini artıracaktır.
- Dönem projesi hazırlanırken o konuda yeterli ölçüde kaynak (makale, kitap, veri vb.) bulunabilmesi son derece önemlidir. Öğrencinin çalışmak istediği bir konuda yeterli kaynak yoksa proje çalışmasının önü tıkanabilir. Proje konusundaki Türkçe kaynakların yetersiz olması durumunda öğrencinin araştırma yapacak seviyede yabancı dil seviyesine sahip olması gerekir.
- Öğrenciler proje konusunu seçtikten sonra sınırlarını belirlemelidir. Çok geniş kapsamlı bir konu seçilirse sınırları bir dönem projesini aşar ve hazırlanması zorlaşır, çok dar bir konu ise projenin derinleşmesini engeller.
- Öğrenciler, proje konusu seçilirken çalışmalarına ayıracak zamanlarını, enerjilerini ve maddi kaynaklarını nasıl yöneteceklerini bilmelidir. Yapacakları araştırmada veri satın almaları gerektiğinde veya konuyla ilgili literatür temini için çok sayıda kitap, dergi vb. yayın bütçesine ihtiyaç duyduklarında planlamalarını iyi yapmalıdır. Zaman-enerji-kaynak ayarlaması yapılmamış projeler başarısız olmaktadır.

DÖNEM PROJESİ NASIL HAZIRLANIR?

Dönem Projesi, Anadolu Üniversitesi Tezsiz Yüksek Lisans Dönem Projesi Yazım Kılavuzu (https://sosbilens.anadolu.edu.tr/wpcontent/uploads/2019/05/donem_projesi_yazim_klavuzu.pdf) rehberliğinde ve danışmanın yönlendirmesi ile hazırlanır. Öğrenciler danışmanlarıyla birlikte proje konusunu belirledikten sonra en kısa zamanda bir taslak plân* hazırlayarak danışmanlarına sunulmalıdır. Daha sonraki çalışmalarında bu taslak plan onlara yol gösterecektir. Taslak plân canlı bir plândır, araştırmanın stratejisini gösterir, gerektiği durumlarda rahatlıkla değiştirilebilir. Öğrenciler taslak plâna göre hazırladıkları projelerinin bölümlerini tamamladıkça danışmanlarına göndermeli ve görüşlerini almalıdır.

Proje çalışmalarında genellikle üç temel bölüm vardır: GİRİŞ, GELİŞME ve SONUÇ. Bunların da gerektiğinde alt bölümleri oluşturulur.

GİRİŞ bölümünde amacınızı, çalışmayı neden yaptığınızı, projenizi okuyanlara bunun neden okunması gerektiğini, okuduktan sonra neler öğreneceklerini, hangi sorulara cevap aradığınızı, savunduğunuz görüşü (yani fikrinizi, hipotezinizi) açıklayınız.

GELİŞME bölümünde önce, araştırma konunuzla ilgili daha önceden yapılmış bilimsel çalışmaları (literatür) özetlemelisiniz. Literatür araştırması “hangi araştırmacılar, ne zaman, hangi verileri/bilgileri kullanarak hangi yöntemleri kullanmış ve hangi sonuçlara ulaşmışlar?” sürecini özetleyecektir. Daha sonra tüm yönleriyle fikrinizi (hipotezinizi) savunabilir, destekleyebilir, kanıtlar sunabilirsiniz. Bu bölümde, projenizi okuyanlara düşüncelerinizi kanıtlamaya çalışınız. İstatistiksel yöntem, nitel analiz, nicel analiz vb. yöntemlerden yararlanarak söylediklerinizi destekleyiniz ve okuyanları ikna ediniz. Gelişme bölümü araştırmanın içeriğine göre birden fazla alt başlıktan oluşabilir.

SONUÇ bölümünde, çalışmanızda neler yaptığınızı ve hangi sonuçlara ulaştığınızı kısaca özetleyiniz. Çalışmanızda eksik kalan yönleri, bu konuda çalışacak farklı araştırmacılara önerilerinizi, çalışmanın geliştirilmesi için gerekli bulduğunuz unsurları yazınız.

Öğrenciler bu bölümler arasında denge gözetmeli, aşırı büyük veya aşırı küçük kapsamlı bölümlerin yazılması tercih edilmemelidir. Proje danışmanı dönem projelerini dönem içinde yeterli sayıda kontrol etmelidir. Dönem Projesinin, yazım kılavuzundaki kurallarına ve etik kurallara uygun olarak hazırlanmasından öğrenci sorumludur. Danışmanlar dönem projesinin yazım kılavuzuna ve etik kurallara uygunluğu kontrol eder, gerektiğinde öğrencileri uyarır ve ilgili düzeltmelerin yapılmasını talep eder.

* *Taslak Plân “İÇİNDEKİLER” sayfası olarak da bilinir ve proje içeriğindeki konu başlıklarının ve alt başlıkların belirli bir sıra dahilinde yazıldığı sayfa numaralarının gösterildiği kısımdır.*

DÖNEM PROJESİ HAZIRLARKEN YAPILAN EN ÖNEMLİ HATALAR NELERDİR?

- Proje danışmanı ile geç iletişim kurmak.
- Proje konusunu zamanında belirleyememek ve geciktirmek.
- Projenin tamamlanmasını son günlere bırakmak. *(Bu nedenle, projesini aceleyle yetiştirmek isteyen öğrenciler etik kuralların sınırlarını zorlamakta ve önceden bitirdiklerinde yapabilecekleri düzeltme ve iyileştirme yapabileme şanslarını yitirmektedirler)*
- Gereğinden zor bir konu seçme ve bu nedenle projeyi tamamlayamamak.
- İnternette akademik seviyesi ve ciddiyeti olmayan ve güvenilirliği düşük kaynaklardan yararlanmak. *(Öğrenciler internetteki ciddi ve güvenilir kaynaklara başvurmalıdır. Hiçbir bilimsel yönü olmayan web sayfalarından, gazete ve dergilerden yararlanmak yerine kaliteli ders kitaplarından, o konuda süzülmuş doğru bilgileri içeren bilimsel el kitaplarından, makalelerden, araştırma kuruluşlarının web sayfalarından yararlanınız. İnternette çok sayıda manipülatif bilgi ve bu bilgileri manipülasyon amacıyla kullanan yazar, siyasi/bireysel çıkarlara dönük hazırlanmış web sayfası bulunmaktadır, bunlardan aldığınız bilgilere dikkat ediniz).*
- Projeyi kendi cümleleri ve araştırma sürecindeki düşünceleri ile değil **“kopyala-yapıştır”** yöntemiyle yazmak. *(Proje danışmanlarınız tecrübeleri sayesinde bunu fark edecek seviyede bilgiye sahiptirler, ayrıca danışmanlarınız intihal, yani bilimsel hırsızlık tarama programlarından da yararlanmaktadır. Bu nedenle” internette ara bul, kopyala yapıştır” yöntemini kullanmayınız, projenizi kendi fikirleriniz ve emeğinizle hazırlayınız. Büyük emek sarfederek hazırladığınız projenizin başkası tarafından sizin isminiz kullanılmadan aşırıldığını veya kullanıldığını öğrenseydiniz neler hissederdiniz?)*
- Proje danışmanlarıyla görüşmeleri hiçbir ön çalışma yapmadan gerçekleştirmeye çalışmak. *(Danışmanlarınıza bir şey sormadan önce mutlaka önce kendiniz araştırınız ve bilgi sahibi olduktan sonra görüşünüz. Araştırma yapmadan “Şimdi ne yapayım, içindekileri nasıl oluşturayım, nasıl yazayım, verileri nereden bulurum...” gibi kolay yoldan çaba göstermeden, öğrencilik görevinizi ve sorumluluğunuzu yerine getirmeden yönelteceğiniz sorular danışmanınızdan olması gereken yardımı almanızı engeller.)*
- Projeyi gereğinden fazla hızlı (büyük ihtimalle son zamanlara bırakıldığı için yetiştirmek amacıyla) veya gereğinden daha yavaş yazmak.
- Hiçbir bilimsel yönü olmayan anlatımlar yapmak *(halk deyimiyle “desteksiz atmak”)*.
- Projeyi yazmayı bitirdikten sonra hiç okumadan teslim etmek. *(Oysa yazmayı bitirdiğinizde projeniz taslak bir metindir ve okudukça düzeltilmesi gereken hataları içerir. Özellikle dilbilgisi hatalarıyla dolu bir metni danışmanınıza göndermeyiniz. Danışmanınıza gözden geçirilmiş, dilbilgisi açısından düzeltmeleri yapılmış bir metin gönderiniz. Aksi takdirde danışmanınız okuyamadığı, Türkçesi (veya İngilizcesi) bozuk, hatalı bir metin hakkında akademik bir değerlendirme yapamaz, yapsa da verimli olamaz).*

DÖNEM PROJESİNİN “AMACI” ve “HEDEFİ” NEDİR?

Her dönem projesinin bir amacı olmalıdır. Amaç, “neden?” sorusunun cevabının verildiği bölümdür. “Bu projenin yazılmasına neden ihtiyaç duyuldu?”, “bu proje yazıldıktan sonra hangi amaçlar elde edilecek?”, “bu projeden beklenen nedir?” gibi sorulara amaç bölümünde cevap verilir. Bir dönem projesinin amacı, toplumsal bir soruna çözüm önermek, yeni bir bilgi veya yöntem ortaya koymak ya da ekonomik yarar sağlamak olabilir.

Bir projenin amacına ulaşmak için yapılması gerekenler ise “hedefleri” oluşturur. Hedefleri gerçekleştirirken projenin genel çerçevesini tamamlamış ve düşüncelerimizi aktarmış oluruz.

Örneğin, merkez bankası politikalarının enflasyon üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlayan öğrenci, önce merkez bankası politikalarının ve enflasyonun ne olduğunu açıklar (hedef 1), daha sonra bu konudaki teorik ve ampirik literatürü inceler (hedef 2) son bölümde de seçmiş olduğu yöntem ve elde ettiği veriler çerçevesinde istatistiksel bir analiz yaparak sonuçlara ulaşır ve yorumlar (hedef 3). Elbette, her projenin hedef sayısı farklı olabilir.

DÖNEM PROJESİNİN “KAPSAMI” NEDİR?

Dönem Projeleri, bilimsel nitelikli bir sorunu veya konuyu tanımlama, veri toplama, verileri analiz edip tartışma ve varılan sonuçları bilimsel yazım kurallarına uygun bir düzen içinde sunmayı amaç edinen özgün bir çalışmadır. Giriş, Problem, Kavramsal Çerçeve, Literatür, Yöntem, Bulgular, Sonuç vb. gibi bölümlerden ve yeteri kadar alt bölümden oluşur.

DÖNEM PROJESİ KAÇ SAYFA OLMALIDIR?

Dönem projeleri; içindekiler, özet, problem, kuramsal çerçeve ile ilgili araştırmalar, sonuç, kaynakça ve özgeçmiş gibi bölümleri içermeli ve Tezsiz Yüksek Lisans Dönem Projesi Yazım Kılavuzunda yer aldığı üzere en az 30 sayfa civarında bir akademik çalışma olmalıdır.

PROJENİN YÖNTEMİ NEDİR?

Dönem projelerinde bilimsel araştırma yöntemlerinden biri kullanılmalıdır. Bu yöntemleri Bilim Etiği ve Araştırma Yöntemleri dersinizde ve kendi çalışmalarınız sonucunda öğrenmiş olacaksınız. Projenizde çok sayıda yöntem kullanabilirsiniz. Örneğin Betimsel Yöntem (Tarihi, Etnografik, Tarama...vb yöntemler), İlişkisel Yöntemler (Nedensellik Analizi, Korelasyon Analizi... vb. yöntemler), Deneysel Yöntemler ve benzerlerini kullanabilirsiniz. Kullanılan yöntemin diğer yöntemler arasından niçin tercih edildiği bilimsel bir açıklıkla anlatılır. Ayrıca, hangi yöntemin nerede kullanıldığı ve bununla birlikte eğer kullanılıyorsa verilerin nasıl, hangi kaynaklardan elde edildiği açıkça yazılmalıdır.

DÖNEM PROJESİNİN DİL VE ANLATIMI NASIL OLMALIDIR?

Dönem projesi, öğrenim görülen lisansüstü program dilinde yazılır. Dönem projesinin akıcı, anlaşılır ve dilbilgisi kurallarına uygun olması için kaynak olarak Türk Dil Kurumunun yayınladığı Sözlük ve Yazım Kılavuzu esas alınmalıdır. Eğitim dili yabancı dil olan programlarda yazılacak dönem projesi için o dilin kuralları geçerlidir. Dönem projesi; hazırlanış amacına uygun bir içerikte olmalı; dil ve anlatım bakımından okuyucuya kolaylıkla ulaşabilmelidir. Dönem Projesinde, açık ve anlaşılır bir anlatım tercih edilmeli, kişiselleştirilmiş, duygusal bir anlatım dilinden kaçınılarak bilimsel anlatım tarzından uzaklaşılmalıdır. Projede, açık ve sade bir dil kullanılmalıdır. Anlaşılması zor uzun cümleler kurmaktan kaçınılmalıdır.

DÖNEM PROJESİ HAZIRLANIRKEN UYULMASI GEREKEN ETİK İLKE VE KURALLAR NELERDİR?

Dönem projesi, etik ilke ve kurallara uygun hazırlanmalıdır. Yapılan çalışmanın güvenilirliğini zedeleyen bilimsel ihmal (disiplinsiz araştırma), bilimsel saptırma, sahtekârlık ve/veya bilimsel aşırma (intihal) vb. girişimlerden uzak durulmalıdır. Metin içinde yararlandığınız bir kaynak varsa yazar, tarih ve sayfası kurallarına uygun olarak metin içinde gösterilmeli ve proje metninin sonundaki kaynakçaya da kaynağın künyesi mutlaka yazılmalıdır. Tamamlanmış dönem projeleri danışman tarafından intihal (bilimsel hırsızlık) tarama programı kullanılarak kontrol edilmelidir. İntihal programı kullanılarak saptanmış olan çalışmalarda benzerlik oranı % 20'yi aşmamalı, bu oranı aşan çalışmalar daha dikkatli incelenmeli ve değerlendirilmelidir. Öğrenciler dönem projelerini teslim ederken Etik İlke ve Kurallara Uygunluk Beyannamesini mutlaka ıslak olarak imzalamalıdır.

DÖNEM PROJESİ NE ZAMAN SONUÇLANDIRILIR VE NASIL TESLİM EDİLİR?

Dönem projesi çalışmasını tamamlayan öğrenci, danışmanı tarafından dönem projesi dersinden YT (Yeterli) notu almalıdır. Danışman tarafından YT notu verildikten sonra şekil yönünden *Anadolu Üniversitesi Tezsiz Yüksek Lisans Dönem Projesi Yazım Kılavuzuna* uygun yazılmış ve danışman tarafından onaylanmış ciltli 2 kopya dönem projesi Anadolu Üniversitesi lisansüstü eğitim-öğretim yönetmeliğinde belirtildiği üzere akademik takvimde belirtilen dönem sonu sınavlarının tamamlandığı tarihe kadar enstitü müdürlüğüne teslim edilmelidir. Dönem projesi enstitüye teslim edilmemiş öğrenciler mezuniyet hakkı elde edemezler. Öğrenciler dönem projelerini değerlendirmelerine ve gerektiğinde verilen düzeltmeleri gerçekleştirmelerine imkan tanıyacak makul bir sürede danışmanlarına ulaştırmalı, son günlere bırakmamalıdır. Öğrencilerimize Tezsiz Yüksek Lisans Dönem Projesi Yazım Kılavuzu'ndaki Dönem Projesi Hazırlama Kontrol Listesinden yararlanmalarını tavsiye ediyoruz.

NOT: Burada açıklanan bilgiler genel nitelikte olup dönem projesi hazırlayan öğrencilerimize yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır. Projenizi hazırlarken öncelikle danışmanınızın uzmanlık alanı çerçevesinde yapmış olduğu ayrıntılı değerlendirmeleri ve yönlendirmelerini dikkate alınız!

